

Socialministeriet
Børn
J.nr. 2011-7514
dho

24. januar 2012

**Resumé af hørings svar
til
udkast til forslag til lov om ændring af
lov om social service
(styrkelse af indsatsen over for
udsatte familier med børn og unge).**

1. Indledning

Udkast til forslag til lov om ændring af lov om social service (styrkelse af indsatsen over for udsatte familier med børn og unge) har været i ekstern høring i perioden fra den 2. januar til den 23. januar 2012. Lovforslaget har været sendt til en række organisationer (se vedlagte høringsliste) samt været offentligt tilgængelig på Høringsportalen.

2. Høringsparterne

Følgende organisationer mv. har svaret på høringen:

Direktoratet for Kriminalforsorgen, Sundhedsstyrelsen, Statsforvaltningerne, Datatilsynet, Tabuka, LU - Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landforeningen af Aktive Bedsteforældre, BUPL, Danmarks Lærerforening, Dansk Erhverv, HK/Kommunal, Børnerådet, Socialpædagogernes Landsforbund, Ungdomsringen, FOA – Fag og Arbejde, Institut for Menneskerettigheder, Advokatrådet, FBU – Forældrelandsforeningen, Dansk Socialrådgiverforening, Børnesagens Fællesråd, KL, Tandlægeforeningen, Børns Vilkår og Børne- og Kulturchefforeningen,

Enkelte foreninger har angivet forslag til yderligere ændringer af lovgivningen. Der er ikke kommenteret på disse nye forslag.

Social- og Integrationsministeriet har kommenteret på enkelte af høringssvarene, hvor der er fundet anledning hertil, jf. nedenfor.

Direktoratet for Kriminalforsorgen, Sundhedsstyrelsen, Statsforvaltningerne, LU - Landsforeningen af Ungdomsskoleledere og BUPL har ingen kommentarer til lovforslaget.

Datatilsynet har en række kommentarer af mere lovteknisk karakter, som ikke er refereret i høringsnotatet.

Følgende organisationer anfører, at de generelt støtter op om forslaget: Børnerådet, Danmarks Lærerforening og FOA.

3. Bemærkninger til lovforslagets enkelte dele

Ad ”Videregivelse af oplysninger til og behandling af oplysninger af den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO) uden samtykke”

- FBU, Forældrelandsforeningen, KL og Børnesagens Fællesråd bakker op om forslaget.
- Børne- og Kulturchefforeningen anfører, at kommunerne også indhenter viden fra andre kilder end VISO i børnesager og påpeger, at *”en ændring af serviceloven udelukkende i forhold til VISO kan tviste kommunernes anvendelse af specialviden til ugunst for andre vidensmiljøer, der derved kan ud-tørre”*.

Svar:

Det vurderes retssikkerhedsmæssigt betænkeligt at åbne op for, at der kan oversendes private oplysninger fra kommunerne til offentlige eller private aktører i videre omfang.

Der er særlige kriterier for, hvornår VISO kan behandle en sag, jf. service-lovens § 13, stk. 1 og 2. Disse kriterier sikrer, at der ikke kan oversendes sagsakter uden samtykke uden for sager, hvor det vurderes nødvendigt.

- Tabuka og HK/Kommunal mener, at forældrenes samtykke alene bør udla-des i tilfælde, hvor det ikke er muligt at få samtykket, og hvor sagen er så alvorlig, at inddragelse af VISO er nødvendig.

Svar:

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, at adgangen til at videregive oplysninger til VISO efter den foreslåede be-stemmelse forudsætter, at der forinden forgæves har været forsøgt indhen-tet samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og, hvis den unge er fyldt 15 år, tillige fra den unge.

Desuden fremgår det, at det er en forudsætning, at videregivelsen falder inden for VISO's virksomhed, jf. § 13, stk. 1 og 2. Dette indebærer, at sa-gen fsva. muligheden for rådgivning er blandt *”de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager”* og fsva. muligheden for udredning er blandt *”de mest sjældent forekommende og specielle og komplicerede enkeltsa-ger, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud”*.

På den baggrund er det også kun i sager om børn og unge med et særligt støttebehov, og hvor samtykke har været forsøgt indhentet, at den nye be-stemmelse kan anvendes.

Ad ”Adgang til hjemmet”

- HK/Kommunal, KL, Børns Vilkår, Børne- og Kulturchefforeningen og Dansk Socialrådgiverforening bakker op om forslaget.

- Børnesagens Fællesråd fraråder, at det er kommunen, som kan få adgang til hjemmet, og finder, at det ”*fortsat bør ske med politiets bistand*”.

Svar:

Det er uklart, hvad der menes med dette hørings svar. Forslaget lægger op til, at det er kommunalbestyrelsen, der kan træffe afgørelsen om adgang til hjemmet i særlige sager og i den forbindelse kan benytte politiets bistand. Forslaget indebærer en fravigelse af udgangspunktet i grundlovens § 72, hvorefter der skal indhentes retskendelse.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at behovet for at fravige GRL’s udgangspunkt om en retskendelse, begrundes yderligere i lovforslaget.

Svar:

Begrundelsen herfor uddybes i lovforslagets bemærkninger.

- Tabuka er skeptiske over for ændringen og mener, at det bør fremgå tydeligt, at kommunerne først skal bruge de midler, der allerede er til rådighed, og at det skal fremgå, at muligheden alene anvendes over for forældre, som konsekvent modsætter sig samarbejde om undersøgelsen.

Svar:

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser, at det er en forudsætning for at kunne anvende bestemmelsen, ”*at kommunen har forsøgt at tilvejebringe de oplysninger, som det forventes, at adgangen til hjemmet med tvangsmæssige beføjelser kan afdække, på anden vis, men at forældrene direkte har modarbejdet dette. Dette kan for eksempel være tilfældet, hvis der har været aftalt flere hjemmebesøg, som forældrene hver gang har aflyst uden en plausibel grund, eller hvis forældrene gentagne gange ikke har lukket døren op*”.

- Tabuka, FBU – Forældrelandsforeningen og Socialpædagerne mener, at beslutningen om adgangen til hjemmet bør træffes af børn og unge-udvalget og ikke af kommunalbestyrelsen.

Svar:

Kommunalbestyrelsen er valgt som kompetent myndighed med henblik på, at der skal kunne træffes hurtige afgørelser. Såfremt sagen skulle mødebehandles i børn og unge-udvalget ville det ikke være muligt at træffe akutte beslutninger, bortset fra foreløbige afgørelser (formandsbeslutninger). Det er forudsat, at sådanne formandsbeslutninger skal godkendes af børn og unge-udvalget inden for 7 dage, og at børn og unge-udvalget efterfølgende træffer den endelige afgørelse inden 1 måned. Børn og unge-udvalgets efterfølgende prøvelse ville da blive illusorisk, da adgangen til hjemmet har fundet sted, modsat fx anbringelser uden samtykke, der efterfølgende kan stoppes af børn og unge-udvalget.

- Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Socialpædagerne, FBU - Forældrelandsforeningen og Dansk Erhverv er skeptiske over for forslaget

ud fra et retssikkerhedsmæssigt perspektiv. FBU anfører endvidere, at forslaget kan risikere at sende et signal til forældre, som kan risikere at ”påvirke andre forældres parathed til og mulighed for at indgå i et tillidsfuldt samarbejde”.

Ad ”Udvidelse af SSD-samarbejdet som led i den tidlige eller forebyggende indsats”

- Børnesagens Fællesråd, Tandlægeforeningen og KL bakker op om forslaget.
- Ungdomsringen ønsker, at fritids-, junior- og ungdomsklubber også kan indgå i SSD-samarbejdet.
- Børne- og Kulturchefforeningen mener, at alle, der arbejder professionelt med udsatte børn og unge, skal kunne udveksle oplysninger.
- FOA – Fag og Arbejde ønsker, at social- og sundhedsassistenter også kan indgå i SSD-samarbejdet.

Svar:

Generelt skal der meget vægtige grunde til at udvide personkredsen af hensyn til at sikre de involverede familiers retssikkerhed, da der udveksles meget følsomme oplysninger uden deres samtykke. Der er dog netop igangsat et udbud af evalueringen af den oprindelige SSD-ordning, der blev indført i regi af Barnets Reform. I den sammenhæng vil der også blive set på personkredsen.

Ad ”Efterværn”

- Tabuka, FBU – Forældrelandsforeningen, KL, Socialpædagogerne og HK/Kommunal bakker op om udvidelsen, men foreslår i øvrige flere styrkelser af efterværnet.
- Børne- og Kulturchefforeningen mener ikke, at der er evidens for, at en kontaktpersonordning har bedre effekt end andet efterværn, hvorfor en ret til efterværn for den nævnte målgruppe i form af en kontaktperson, kan indsnævre kommunernes handlemuligheder.

Ad ”Fremtidsplaner”

- Tabuka, FBU – Forældrelandsforeningen, Dansk Socialrådgiverforeningen, Børnesagens Fællesråd, HK Kommunal og Socialpædagogerne forstår ikke behovet for, at handleplaner omdøbes til fremtidsplaner, og frygter, at ændringen enten er uden indhold, at fokus for fremtidsplanerne bliver for uklare på grund af navneændringen eller at en ændring vil føre til forvirring i kommunerne, fordi man går væk fra et etableret begreb. FBU- Forældrelandsforeningen, Børnesagens Fællesråd og Socialpædagogerne foreslår, at man i stedet tydeliggør, at handleplanerne skal indeholde både kortsigtede og langsigtede mål.

- Børne- og Kulturchefforeningen støtter op om forslaget, men at det ”af frontpersonalet let opleves som unødigt bureaukrati”.

Svar:

På baggrund af høringssvarene er denne del af forslaget udgået. Det er fortsat intentionen at sikre, at handleplanerne også har fokus på barnets eller den unges langsigtede udvikling. Denne intention vil i stedet blive forsøgt opnået blandt andet ved at lade det indgå i det udviklingsprojekt om at styrke de børnefaglige undersøgelser og handleplaner i sager om særlig støtte til børn og unge, som satspuljeordførerne har afsat midler til i forbindelse med satspuljeaftalen om ”Handlekraftig Indsats”. Derudover præciseres det med lovforslaget, at de konkrete mål for overgangen til voksenlivet, som handleplaner efter SEL § 140, stk. 3, skal indeholde for unge på 16 år og derover, bl.a. skal opstilles i forhold til uddannelse og beskæftigelse.

Ad ”Mellemkommunale underretninger”

- Tabuka, FBU – Forældrelandsforeningen, Dansk Socialrådgiverforening og Socialpædagogerne og HK/Kommunal bakker op om forslaget.
- KL bakker op om forslaget, men mener ikke, at der er behov for, at der oversendes en opsummering af relevante vurderinger, da det i forvejen bør fremgå af underretningen og af det oversendte sagsmateriale.
- FBU – Forældrelandsforeningen foreslår, at der tilføjes en forpligtelse til at informere forældre, børn og unge om, hvilke sagsakter der oversendes. Børne- og Kulturchefforeningen mener, at det bør stå klart, at pligten til at oversende sagsmateriale også gælder i tilfælde, hvor der ikke kan indhentes samtykke.

Svar:

Det tydeliggøres, hvilke forpligtelser kommunalbestyrelsen har over for forældre med hensyn til samtykke og information mv.

Ad ”Underretningspligt til grønlandske kommuner”

- KL, Tabuka, Socialpædagogerne, Børne- og Kulturchefforeningen, Dansk Socialrådgiverforening og HK/Kommunal bakker op om forslaget.

4. Ændringer på baggrund af høringssvarene

Forslaget om at handleplaner efter servicelovens § 140 i sager om særlig støtte til børn og unge omdøbes til ”fremtidsplaner” udgår og erstattes med en tydeliggørelse af, at de konkrete mål for overgangen til voksenlivet, som handleplaner efter SEL § 140, stk. 3, skal indeholde for unge på 16 år og derover, bl.a. skal opstilles i forhold til uddannelse og beskæftigelse.

Social- og Integrationsministeriet har derudover foretaget mindre præciseringer, sproglige ændringer og lovtekniske ændringer på baggrund af høringen.